

De Vliert

Aartshertogenlaan 25-87, Mgr. Zwijzenstr. 5a-9, A. Van Alphenstr. 10a-14

Kadastraal	: 's-Hertogenbosch, C-2187	Bouwjaar	: 1950
Eigenaar	: Vereniging van Eigenaars, Aartshertogenlaan 25 t/m 87, Zwijzenstraat 5a t/m 9, A. van Alphenstraat 10a t/m 14	Architect	: P. Wobbe
Huidige functie	: woningen	Oorspr. functie	: woningen

Verbouwingen	:
Archief	: Archief van Bouw- en Woningtoezicht

beschrijving

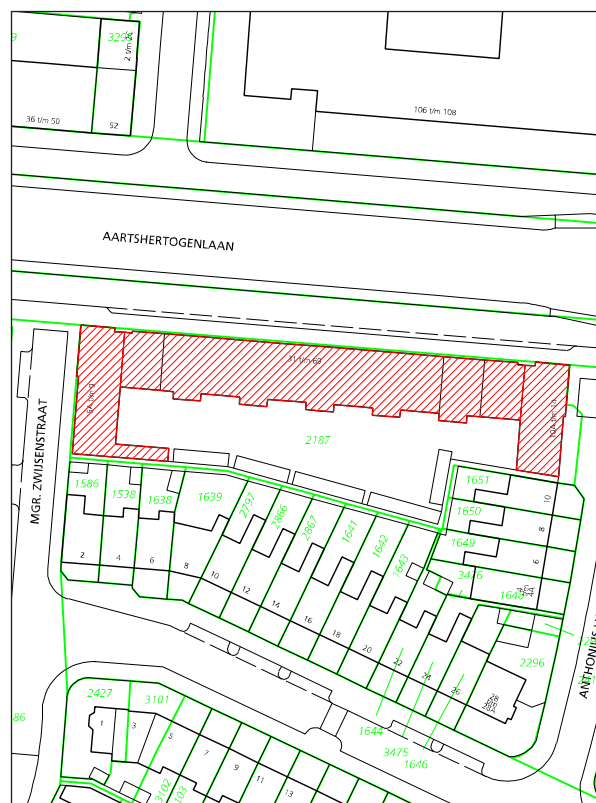
Algemeen:

Langgerekte strokenbebouwing die zich uitstrekt van de hoek Mgr. Zwijzenstraat/ Aartshertogenlaan tot de hoek Anthonius van Alphenstraat/ Aartshertogenlaan. Het complex bestaat uit een langgerekt middendeel, op de hoeken gemarkeerd door twee hogere, dwars geplaatste bouwdelen. Het middelste bouwblok omvat vier niveaus, te weten een begane grond, eerste, tweede en zolderverdieping onder een zadeldak met ongelijke dakschilden (is aan de achterzijde verder doorgestoken). Het hoekpand telt één niveau meer. Het hoekpand en het tussendeel zijn met elkaar verbonden door middel van een smal, lager bouwvolume van 3 niveaus en is eveneens voorzien van een zadeldak. Aan de achterzijde van het dwars geplaatste hoekpand bevindt zich nog een lager bouwdeel dat een begane grond, een eerste en een zolderverdieping omvat. De gevels zijn direct op de rooilijn geplaatst. Hoofd- en zijvleugels omsluiten een aan de achterzijde gelegen achterterrein. De vormtaal is traditionalistisch.

Voorgevel:

De voorgevel is spiegelsymmetrisch van opzet en bestaat visueel uit vijf verschillende delen, te weten het langgerekte middendeel, de twee kopgevels en de lagere, verbindende tussen-gevels.

In het middelste deel of de hoofdvlugel doet zich een herhaling voor van afwisselend twee- en viervensteras-brede geveldelen. De smalle geveldelen zijn op de begane grond voorzien van een ten opzichte van het muurvlak verdiept portiek onder een steens segmentboog die aan de bovenzijde wordt begeleid door een uitgemetselde koppenlaag. Dit type ontlastingsboog vindt in de hele gevel toepassing. In de portiek bevinden zich afwisselend twee of vier voordeuren,

die grotendeels nog oorspronkelijk zijn, voorzien van een kruisvormige roedenindeling. De deuren zijn geplaatst onder een halfsteens rollaag, met een tweede getoogde rollaag, opgenomen in het bovenliggende metselwerk. De portieken met vier deuren, worden in de gevel geflankeerd door een vierruits getoogd venster op een keramische onderdorpel. Een opvallend detail is de traditionele afwerking van het kozijnhout met een kwart-rondprofiel.

De opbouw van het bovenliggende deel van de gevel en de vormgeving van de vensters, komt overeen met de viervensteras-brede geveldelen en kent overwegend een verticale opbouw; de vensters van de begane grond, eerste en tweede verdieping zijn geplaatst in ten opzichte van het muurvlak verdiepte velden, die geleed zijn door

Voorgevel en linkerzijgevel

pilasters. Iedere vensteras is aan de bovenzijde afgesloten door een aan de bovenzijde getoogde, strekse boog die met een uitgemetselde koppenlaag is geaccentueerd. De vierruits vensters zijn alle vernieuwd. Enkel de vensters op de begane grond zijn voorzien van keramische onderdorpels. Het metselwerk tussen de verschillende vensters is uitgevoerd als keperverband.

Ter hoogte van de tweede verdieping eindigt het opgaand muurwerk met een licht uitkragende

kunst- of natuurstenen lijst, waarop een reeks van respectievelijk één en twee kleine zuiltjes is geplaatst die een zwaar uitkragende, in kunststeen uitgevoerde kroonlijst dragen. Het muurwerk van de zolderverdieping is ten opzichte van het onderliggende muurwerk met een sprong teruggelegd en uitgevoerd met lage, vernieuwde vierruits vensters.

De smalle geveldelen die visueel een schakel vormen tussen het middendeel en de hoekpanden hebben een opbouw met een zelfde verdiepte ingangsportiek onder een segmentboog waarboven twee vensterassen. De gevel wordt beëindigd door een fors uitkragende natuur- of kunststenen kroonlijst, met daarboven twee vensterassen.

De kopgevel van het hoekpand omvat vijf niveaus. Op de begane grond is links een horecagelegenheid en rechts een winkel ondergebracht; de winkelpui bestaat uit een brede gevelopening die aan de bovenzijde is voorzien van een betonnen latei, aan de zijkanten rustend op een pilaster van betonblokken. De grote glasvlakken zijn geplaatst op een lage in keperverband gemetselde borstwering. In het geval van de winkel rechts, gaat deze omlijsting schuil achter een moderne winkelpui. Op de eerste, tweede en derde verdieping bevinden zich drie vernieuwde vierruits vensters onder een strekse boog. De bovenste vensters zijn bovendien, overeenkomstig met het middelste geveldeel, voorzien van een uitgemetselde koppenlaag. Ter hoogte van de vijfde (zolder)verdieping is de gevel blind. Aan beide zijden verbreedt het muurwerk boven een kunst- of natuurstenen kraagstuk. De gevel eindigt als tuitgevel met schouderstukken.

Detail voorgevel (rechts)

Linkerzijgevel (Anthonius van Alphenstraat):

De linkerzijgevel bestaat uit twee delen: de zijgevel van het hoekpand en in het verlengde hiervan de gevel horende bij de lagere achterbouw.

De zijgevel van het hoekpand omvat vijf niveaus en is vier vensterassen breed. De opbouw is min of meer identiek aan die van de voorgevel; de vensters zijn twee aan twee gekoppeld, in het midden gescheiden door een brede penant. De pui van de voorgevel is in de zijgevel voortgezet, bestaande uit een brede gevelopening in het midden met een deur aan weerskanten. De gevel wordt beëindigd door een met een sprong terug-gelegde muurwerk van de zolderverdieping, waarvoor op regelmatige afstand kunst- of na-tuurstenen zuiltjes zijn geplaatst, die een uitkragende kroonlijst dragen.

De gevel van de lagere aanbouw bezit op de begane grond twee moderne gevelopeningen. Op de verdieping bevinden zich vier moderne vierruits-vensters. Het zadeldak is gedekt met rode verbeterde Hollandse pannen.

Rechterzijgevel:

De rechterzijgevel is in gespiegelde opzet identiek aan de linkerzijgevel.

Achtergevel:

Niet zichtbaar.

Interieur:

Het interieur behoort niet tot de context van dit onderzoek.

Redengevende omschrijving

Het complex heeft monumentale waarde vanwege de evenwichtige architectonische vormgeving van de gevels en vanwege de karakteristieke bouwmassa.

In samenhang met het aan de Aartshertogenlaan gelegen identieke complex (Aartshertogenlaan 153-211, Leonardus van Veghelstraat 21a-25, Baden Powellstraat 20a-24) vormt het complex een beeldbepalend ensemble die op deze locatie van stedenbouwkundige waarde is.

Rechterzijgevel met een gedeelte van de achtergevel (Mgr. Zwijnsenstraat)

Datum verkenning: 25 november 2003
Fotografie: A.G. Oldenmenger
Veldwerk: A.G. Oldenmenger en A.K. Hemmes
Tekst rapportage: A.K. Hemmes